

Oponentský posudek diplomové práce Bc. Terezy Dneboské
„Environmentální faktory ovlivňující tělesnou vůni člověka“

Diplomová práce Bc. Terezy Dneboské „Environmentální faktory ovlivňující tělesnou vůni člověka“ se, ne zcela v souladu se svým názvem, který by naznačoval její širší záběr, soustředí především na vliv konzumace tří specifických látek na tělesnou vůni mužů, a to konkrétně kofeinu, který je považován za přírodní jed, guarany, která působí stimulačně, a beta-karotenu, jenž funguje jako antioxidant. Práce je členěna na část teoretickou a empirickou. V části teoretické je nejprve rozebírána čichová komunikace u savců; následně se pozornost přesouvá na člověka a popis vzniku lidské tělesné vůně, její individuality, specifikaci jejího genetického základu i environmentálních faktorů, které ji mohou ovlivňovat, a dále na sociokulturní kontext pachů. Teoretickou část práce uzavírá charakteristika látek, jejichž vliv na tělesnou vůni je v části empirické testován, tj. kofein, guaranu a beta-karoten.

Při hodnocení části teoretické je zapotřebí vyzdvihnout zejména fakt, že ač by výběrem témat celkem splňovala názvem práce avizované širší zaměření, její zpracování je poněkud slabší a způsobem svého vypracování nedokáže tomuto záměru dostát. Celkový dojem ze čtení je totiž takový, že textu skrz naskrz v zásadě chybí určitá myšlenková provázanost; informace jsou mnohy čtenáři předkládány izolovaně, v poměrně stručném znění a bez uvedení do širších souvislostí. Text tak místy působí spíše jako výtah a výjimkou nejsou odstavce o jediné větě, aniž by byla informace dále nějak upřesněna či bylo nastíněno, jaký je vlastně její význam pro výstavbu teoretické základny pro následné studie a proč má vlastně smysl ji uvádět. Ve způsobu vypracování se podle mého názoru odráží fakt, že práci schází zasazení do širšího teoretického rámce a odůvodnění, proč je vůbec opodstatněné faktory ovlivňující kvalitu lidské tělesné vůně studovat, např. v kontextu výběru partnera. Tento kontext je pouze jednou větou, na několika místech a jakoby náhodou, zmíněn, ale jako by nedošlo k jeho vědomému propojení s ostatními informacemi. Konstatování, že cíl a výsledky práce tak zůstávají spíše u popisu jednotlivých jevů (vliv té které konkrétní látky na tělesnou vůni), sice ještě není samo o sobě kritikou, ovšem tato skutečnost se bohužel zřetelně negativně podepsala na pojetí teoretické části a ta se tak nedokáže smysluplně vypořádat se slibovaným širším zaměřením.

Část empirická je po metodologické stránce zpracována velmi promyšleně a s přihlédnutím k nejmenším detailům, čemuž pravděpodobně napomohl i fakt, že podobné studie, zaměřené na vliv konzumace červeného masa a česneku, byly již na pracovišti předtím provedeny, a dá se tak předpokládat, že už bylo víceméně pouze třeba dořešit záležitosti jako např. stanovení podávané dávky. Část je členěna tak, že jsou vždy uvedeny metody a výsledky pro všechny tři studie naráz, což snižuje komfort při čtení. Prezentace výsledků neodpovídá publikačním standardům (např. výsledky t-testů jsou zbytečně uvedeny v tabulce; zvolený formát grafů je nepřehledný a neinformativní). Chybí deskriptivní statistika a uváděny jsou pouze průměrné rozdíly, a tak není možné posoudit, zda absence signifikantních rozdílů v hodnocení vzorků v případě guarany a beta karotenu nebyla způsobena např. efektem stropu. Diskuse působí roztěkaným dojmem a odráží se v ní již zmíněná absence ujednocujícího teoretického rámce, a tak jako by autorka tápala, jakým směrem se má interpretace vlastně ubírat, a zaměřila se tak především na metodologické limity studií. Je škoda, že navzdory možnému potenciálu práce zůstalo u jaksi přizemního a plytkého popisu specifických jevů a chybí přitom odůvodnění, proč veškerá tato snaha má vlastně širší význam a smysl, pomineme-li to, že je třeba otestovat možný vliv dalších látek na tělesnou vůni člověka (v tomto případě konkrétně mužů). V závěru je přitom několik takových námětů, byť heslovitě, naznačeno.

Práci doporučuji k obhajobě a s přihlédnutím k výše uvedeným nedostatkům navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

V Praze dne 17.10.2012

Mgr. Lenka Nováková